

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-155/17-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a Mateřská škola Volfartice, okres Česká Lípa, příspěvková organizace
Sídlo	471 12 Volfartice 81
E-mail právnické osoby	jana.junkova@centrum.cz
IČ	72745088
Identifikátor	600074692
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Junková
Zřizovatel	obec Volfartice
Místo inspekční činnosti	471 12 Volfartice 81
Termín inspekční činnosti	3. – 5. 4. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

- Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní a mateřskou školou podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zjišťování a hodnocení souladu školního vzdělávacího programu pro základní a předškolní vzdělávání (dále „ŠVP ZV“ a „ŠVP PV“) s právními předpisy a s Rámcovými vzdělávacími programy (dále „RVP“) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a jeho naplnění v praxi ve vybraných oblastech RVP.
- Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu školní družiny (dále „ŠVP ŠD“) podle § 5 odst. 2 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Volfartice, okres Česká Lípa, příspěvková organizace (dále „škola“), vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“) s kapacitou 35 žáků, mateřské školy (dále „MŠ“) s kapacitou 24 dětí, školní družiny (dále „ŠD“) s kapacitou 20 účastníků a školní jídelny (dále „ŠJ“) s kapacitou 100 stravovaných. Všechny součásti jsou umístěny v jedné budově. Škola je dobře dopravně dostupná.

Výchovně vzdělávací proces probíhá v jedné třídě MŠ a ve dvou třídách málotřídní ZŠ. Spojení ročníků se odvíjí od množství přijatých žáků. Cílem je vyrovnání počtu žáků v obou třídách. Škola je otevřená veřejnosti. Za hlavní cíl si klade kvalitně připravit žáky k dalšímu vzdělávání. S velkou podporou zřizovatele se škole daří dlouhodobě udržovat dobrou úroveň podmínek pro vzdělávání.

Výuku podle školních vzdělávacích programů zajišťují tři učitelky ZŠ (včetně ředitelky), jedna vychovatelka ŠD a dvě učitelky MŠ. V letošním školním roce ZŠ vzdělává ve dvou třídách 26 žáků. Spojuje první a druhý ročník, třetí, čtvrtý a pátý ročník. Kapacita jednoho oddělení ŠD je zcela využita. V MŠ je v jedné třídě vzděláváno 18 dětí, z nichž jsou dvě v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a jedno má odklad školní docházky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce školy je jasná a flexibilní. Respektuje vnější i vnitřní podmínky školy a zahrnuje úzkou spolupráci se zřizovatelem i zákonnými zástupci. Cíleně je zaměřená na podporu úplného rozvoje osobnosti žáků a jejich motivaci k dalšímu vzdělávání. Stanovená pravidla a mechanismy řízení zajišťují efektivní organizaci školy.

Všechny učitelky splňují požadavky na odbornou kvalifikaci dle zákona, ke své práci přistupují profesionálně. Pouze u jedné učitelky v MŠ se projevily rezervy v účelnosti volených metod a forem práce. Další vzdělávání pedagogů je aktuálně voleno dle zájmu učitelek a směřováno k potřebám školy. Výchovné poradenství zajišťuje ředitelka ve spolupráci s ostatními učitelkami. Pedagogický sbor ZŠ, který se kompletně od poslední inspekce obměnil, aktivně spolupracuje jako tým. Vztahy s žáky jsou utvářeny na bázi respektu, vstřícnosti a zdvořilosti. Výsledkem je vstřícná atmosféra odrážející se v pozitivním klimatu ZŠ.

Kooperace všech pedagogů, znalost a respektování individuálních potřeb dětí a žáků umožňuje škole být bezpečným místem pro vzdělávání. Jasná pravidla úrazové prevence, opatření k prevenci rizikového chování a jejich okamžité uplatňování je efektivní. Škola vyvíjí snahu o příjemné a zdravé prostředí pro vzdělávání dětí a žáků. Zapojením do projektu „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“ výrazně přispívá k utváření správných stravovacích návyků. V rámci školního stravování poskytuje pestrá a zdravá jídla v souladu s výživovým doporučením. Po celý den zajišťuje pitný režim. Nemá stravníky s potřebou dietního stravování. Poskytuje potravinovou pomoc žákům v hmotné nouzi.

Vedení školy usiluje o udržení technického stavu školy a průběžně zkvalitňuje materiální podmínky. Výuka v ZŠ je vedena v prostorných učebnách umožňujících i dostatečně volný pohyb žáků. Pro tělesnou výchovu je k dispozici tělocvična. Zapojení do projektů „EU peníze školám“ a „Krok za krokem“ pomohlo k vybavení informační technikou. Interaktivní technika je v obou učebnách. V jedné z nich jsou umístěny počítače s výukovými programy, které žáci využívají k procvičování učiva. ŠD má výborné podmínky pro práci ve vlastních prostorách s odpovídajícím materiálním vybavením. MŠ

disponuje učebnou i hernou, kde je nutno v rámci bezpečného pohybu dětí opatřit otopná tělesa ochrannými kryty. Pro pobyt venku je využívána školní zahrada s herními prvky. Plánovaným záměrem zřizovatele je rekonstrukce přizemních prostor, která přinese další vylepšení prostorových podmínek.

Škola promyšleně hospodaří se všemi finančními zdroji. Podpora zřizovatele pozitivně ovlivňuje nejen prostorové a materiální vybavení školy, ale přispívá i k možnosti všem žákům účastnit se akcí školy bez finančních nároků na dopravu. Úplata zákonných zástupců v MŠ a ŠD je zpětně použita na materiální vybavení pro vzdělávání. Velkou podporou je dotace zřizovatele na plat vychovatelky k zajištění prodloužení provozních hodin ŠD. Zisk z doplňkové činnosti je využit ve prospěch hlavní činnosti školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Škola sleduje individuální rozvoj osobnosti dětí již v MŠ. Zapojuje všechny děti a žáky do školních akcí a aktivit a v případě potřeby poskytuje speciální podporu. Pravidelná volitelná zájmová činnost zahrnuje i nabídku logopedické pomoci, kterou zajišťuje ředitelka ve spolupráci s externími odborníky. Výuka respektuje stanovené školní vzdělávací programy, které jsou v souladu se zákonnými požadavky.

Všestranný rozvoj osobnosti žáků v ZŠ ovlivňuje mnoho školních i mimoškolních akcí. Například akce k tradičním svátkům a veřejná kulturní vystoupení. V rámci spolupráce s nejbližšími málotřídními školami sportovní a recitační soutěže nebo v poslední době soutěž výtvarných prací (z nejlepších vytvořen kalendář). Společné akce s hasičským sborem (Mikuláš, Den dětí..) doplňuje uskutečnění cvičného požárního poplachu zábavnou formou. K rozvoji důležitých kompetencí u žáků přispívají projektové dny (Den Země, Den podzimních barev, Staročeské vánoce), poznávací výlety a jiné. Vztah k přírodě upevňuje například třídění odpadu, sběru papíru, zapojení v „Recyklohraní“, kompostování na zahradě nebo vedení k šetření energií ve škole. Nedílnou součástí jsou akce pro zákonné zástupce i veřejnost, mnohé společně s MŠ (školní akademie, zpívání u vánočního stromečku, keramické dílny pro rodiče, masopustní průvod a další).

Vzdělávání v ZŠ probíhalo v klidném a esteticky podnětném prostředí. Typickým rysem byl vřelý, respektující a motivační přístup vyučujících k žákům s jasně nastavenými pravidly práce. Ve výuce byla účelně zastoupena samostatná, skupinová i frontální práce celé třídy. Řízený rozhovor směřoval na opakování učiva a propojení probírané látky s praktickými zkušenostmi žáků. Učitelky motivovaly žáky k učení, rozvíjely jejich vědomosti, dovednosti i postoje. Podněcovaly ke kritickému myšlení. Vycházely z dosavadních znalostí a zkušeností žáků a respektovaly jejich specifické potřeby. Aktivitu podporující kladení otázek, tvořivost a iniciativu každého z nich byly nabízeny ve třídě s vyššími ročníky. Zvolené metody a formy odpovídaly stanoveným výukovým cílům, respektovaly diferenciaci učiva dle ročníků a vytvářely pozitivní třídní klima podporující učení. Žákům byla ponechána možnost vlastní volby, výběru a samostatné rozhodování. Během výuky byli žáci motivováni též názornými pomůckami, promyšlené střídání aktivit a včasná pochvala je podněcovaly k pozorné práci. Využití interaktivní techniky bylo zaměřeno na prezentaci nebo na procvičení probíraného učiva. Ve třídě s vyššími ročníky žáci samostatně pracovali s informačními zdroji, prezentovali svou práci, rozhodovali o postupu své práce, vzájemně spolupracovali, diskutovali o problému. Okamžitá zpětná kontrola byla samozřejmostí. Viditelná byla podpora nadanějších žáků i žáků se speciálně vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), převážně vzájemnou pomocí při práci ve skupině.

Během výuky učitelky udržovaly stálý kontakt se všemi žáky, hodnotily jejich výkon a pracovaly s pochvalou. Žáci akceptovali dohodnutá pravidla jednání a ohleduplnost

v práci spojených ročníků. Vyučování probíhalo za aktivní spoluúčasti žáků, kteří se snažili tvořivě pracovat a plnit zadané úkoly. V případě skupinové práce diskutovali, vzájemně si pomáhali a všichni se podíleli na splnění zadaného úkolu. Žáci vyšších ročníků projevili schopnost konkrétního zhodnocení své práce, uvědomění si chyb i kladů svého přístupu k práci v hodině. U nižších ročníků převládala práce typická pro málotřídní výuku spočívající ve střídání frontální výuky se samostatnou prací s cílem procvičení učiva. Zde se projeví rezervy v absenci sebehodnocení a sebereflexe a ve využití různorodých forem práce činnostiho charakteru vyžadujícího samostatný aktivní přístup žáků.

Vzdělávací program ŠD navazuje na školní práci zájmovou, spontánní a odpočinkovou činností. Přiměřeně časově jsou rozvrženy zájmové činnosti a čas na odpočinek, důležitou součástí je zařazení pohybových aktivit, vycházek, skupinové práce, či účast na kulturních a sportovních akcích. Vhodným doplňkem je možnost míčových a stolních her na školní zahradě. Účastníci se ochotně zapojují do pěstování bylinek na školní zahradce. Naplňování výchovně-vzdělávacích cílů ŠD vyhodnocuje většinou verbálně hodnocením praktických činností a projektových výstupů jednotlivých účastníků. Náplň sledované výuky byla zaměřena na rozvoj manuální zručnosti, podpory představitosti výrobou velikonoční dekorace. Přínosem je dlouholetá praxe a aktivní přístup vychovatelky k rozvoji klíčových kompetencí a rozvoji manuálního a výtvarného nadání účastníků.

Průběh vzdělávání v MŠ se vyznačoval vlnnou a přátelskou atmosférou vytvářející pozitivní třídní klima. Ve výuce převažovalo vyprávění a vysvětlování. Činnost narušovaly pouze přechody do tělocvičny a jídelny. Sledovaný tematický blok byl zaměřen na vytváření povědomí dětí o probouzející se přírodě a jarním počasí. Jedné z učitelek se zdařilo působivou motivací vzbudit zájem o nabízené činnosti. Děti byly vhodně podněcovány k dodržování domluvených pravidel při komunikaci. Byly účelně vedeny k dodržování společenských návyků, k samostatnosti v oblékání, v hygieně a při stolování. Starší děti byly důsledně směřovány ke správnému úchopu psacího náčiní a nůžek, samostatné přípravě a úklidu pomůcek, méně již ke správnému sezení u stolu. Promyšlené cíleně zaměřené aktivity s využitím účelových pomůcek vedly k podpoře rozvoje grafomotoriky. Nabídka aktivit vedoucích k samostatnému získávání informací a objevování nebyla dostačující, stejně jako podpora rozvoje tvořivosti zejména starších dětí. U jedné z učitelek vzdělávání postrádalo širší škálu metod a forem, řízené činnosti probíhaly téměř výhradně frontálně, většinou nebyly diferencovány podle schopností dětí.

Při volné hře si děti z předložené nabídky volily převážně tematicky zaměřené výtvarné činnosti nebo kooperativní formy her. Bezprostředně komunikovaly a spolupracovaly, dokázaly se na zvolenou činnost soustředit a prokázaly upevněné návyky úklidu. Zdravotní cvičení plnila požadovaný účel, měla správnou skladbu i odpovídající náročnost, nechybělo ani závěrečné uvolnění a zařazení pohybové hry na přání dětí. Děti cvičily s chutí a projevily přiměřené motorické dovednosti. Vzdělávací nabídku dne vhodně tvořily aktivity ze všech oblastí předškolního vzdělávání. Činnosti při dopoledním pobytu venku byly zaměřené k získávání praktické orientace v okolí MŠ a na zahradě školy. Pozorování změn v přírodě přispívalo k podpoře environmentální výchovy.

Heterogenní složení třídy je využito k maximální možné podpoře sociálního rozvoje dětí. Učitelky poskytovaly dětem průběžně pozitivní zpětnou vazbu, vhodné příležitosti k hodnocení a sebehodnocení nebyly vytvořeny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pozitivní dopad na vzdělávání a výchovu má provázanost působení pedagogických pracovníků. K tomu přispívá i kvalitní spolupráce všech součástí školy. Podporující je i pomoc rodičů při některých akcích (Masopust, spaní ve škole, zpívání u stromečku). ZŠ zapojuje všechny žáky do soutěží a projektových činností. Dosahované výsledky jsou oceňovány v rámci tradičních akcí (školní akademie na konci roku, loučení s „pátáky“, vítání žáků prvního ročníku). Vzájemné návštěvy MŠ v ZŠ napomáhají sledovat vývoj dětí a tím jejich přecházení nenásilnou formou do ZŠ se znalostí prostředí, v příjemném klimatu a se zohledněním individuálních potřeb jednotlivců.

Osobnostní vývoj žáků ZŠ ovlivňují mnohostranné aktivity. Estetické vnitřní prostory, dobré prosociální vztahy mezi pedagogy, žáky i zákonnými zástupci a zároveň respekt stanovených nastavených pravidel napomáhají k pozitivnímu klimatu podporující učení každého žáka. Spolupráce se zřizovatelem i důležitými profesními a sociálními partnery pozitivně ovlivňuje práci školy. Společné akce napomáhají zapojení rodičů do života školy a jejich aktivní přístup ke škole. Škola se daří podporovat vytváření životních hodnot a postojů žáků spolu s přiměřenou náročností umožňující rozvoj talentů i integraci žáků se SVP. Dlouholeté zkušenosti vychovatelky ŠD se pozitivně odrážejí v systematicky promyšlené přípravě a výběru aktivit pro žáky v mimoškolní zájmové činnosti.

Kladný postoj školy k výchově ke zdravému životnímu stylu se projevuje nabídkou sportovního vyžití například účastí ve sportovních soutěžích. Aktivní přístup žáků k činnostem v oblasti environmentální výchovy dokládá vhodné a efektivní působení školy k vnímání této problematiky žáky. Sociální kompetence a postoje ZŠ úspěšně rozvíjí systematickým budováním dobrých vztahů mezi žáky i pedagogy, vedením žáků k ohleduplnosti, kamarádství, zodpovědnosti za své jednání i za svou práci.

V oblasti společného vzdělávání dětí a žáků škola spolupracuje s odborníky. Logopedická prevence v MŠ pomáhá eliminovat tyto potíže při nástupu do základního vzdělávání. ZŠ eviduje šest žáků se SVP s podpůrným opatřením prvního a druhého stupně. Škola s těmito žáky pracuje přizpůsobením aktivit nebo úpravou forem výuky zároveň s individuálním přístupem.

ZŠ průběžně sleduje aktuální informace o výsledcích vzdělávání svých žáků. Realizuje smysluplná opatření ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání, motivuje k dosahování co nejlepších výsledků a snaží se docílit toho, aby své vědomosti a schopnosti dokázali žáci uplatnit v praktickém životě. Nízký počet žáků umožňuje systematické sledování pokroku každého z nich. Žákům nedosahujícím očekávaných výsledků vzdělávání poskytuje efektivní podporu. Úspěšná preventivní opatření a okamžité řešení problémů mají vliv na nulový výskyt patologických jevů. Významně k tomu přispívají pravidelné komunitní kruhy. V případě nespolupracujících zákonných zástupců škola využívá pomoci odborných pracovišť. Dle získaných informací o úspěšnosti svých žáků po přechodu na další stupeň vzdělávání, žáci školy prospívají nadále se stejným nebo i lepším prospěchem.

MŠ pravidelně monitoruje úroveň dosahovaných dovedností dětí. Funkčnost záznamů o pokrocích však snižuje absence jasně nastavených opatření k individuální podpoře jednotlivých dětí a vyhodnocování jejich účinnosti. Dostatečný důraz je kladen na přípravu pro vstup do ZŠ nebo na cílené vyrovnávání obtíží u dětí s odkladem povinné školní docházky. Ke zlepšení řečového rozvoje dětí příznivě přispívá spolupráce s klinickou logopedkou, která podle zájmu rodičů nabízí dětem odbornou péči. Vzhledem

k předcházení vad řeči MŠ zařazuje prvky logopedické prevence a cíleně podporuje komunikativní dovednosti i v průběhu vzdělávání.

Viditelný je rozvoj žádoucích sociálních dovedností a kamarádských vztahů mezi dětmi. Pozitivní sociální vztahy pomáhají vytvářet účelně zařazené komunikativní kruhy. Děti dokáží přirozeně komunikovat nejen mezi sebou, ale i s dospělými. Bezproblémově se orientovaly v prostředí MŠ, v rámci nastaveného režimu zvládaly požadované dovednosti sebeobsluhy. Pro lepší adaptaci nejmladších dětí zajišťuje MŠ individuálně přizpůsobený adaptační program za účasti rodičů.

Závěry

Hodnocení vývoje

Vzhledem k nárůstu počtu dětí a žáků byla navýšena kapacita mateřské školy k 17. 9. 2010 na 24 dětí a k 1. 9. 2014 v základní škole na 35 žáků. Učitelky mateřské školy dosáhly potřebným studiem odborné kvalifikace pro předškolní vzdělávání. Došlo k obměně pedagogů v základní škole. Zlepšilo a rozšířilo se vybavení informační technikou. Daří se dlouhodobé aktivní zapojení v oblasti environmentální výchovy. Modernizoval se nábytek učeben pro vzdělávání dětí a žáků.

Silné stránky

Positivní vztahy a úzká spolupráce mezi vedením školy, pedagogy i žáky v základní škole. Velká podpora rozvoje pracovních dovedností a propojení s praktickým životem.

Slabé stránky

Minimální využití inovativních metod a forem práce a sebehodnocení dětí v mateřské škole.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

V rámci používaných strategií se zaměřit na podporu sebehodnocení a vzájemného hodnocení dětí v mateřské škole a žáků nižších ročníků základní školy.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina čj.580/2009 ze dne 8. 10. 2009, s účinností od 23. 10. 2009
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení <http://rejskol.msm.cz> ze dne 27. 2. 2017
3. Jmenování ředitelky školy do funkce na funkční období 6 let, čj. 368/2012 ze dne 18. 7. 2012, s účinností od 1. 8. 2012
4. Zápisy z pedagogické rady za školní rok 2016/2017 ke dni inspekce
5. Vnitřní řád ŠD s účinností od 1. 9. 2015
6. Školní řád ZŠ s účinností od 1. 9. 2016
7. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2015/2016 ze dne 30. 8. 2016
8. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 31. 8. 2013
9. Školní vzdělávací programy základního vzdělávání s platností od 1. 9. 2007
10. Koncepce rozvoje škola 2012 - 2018
11. Minimální preventivní program, školní rok 2016/2017
12. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
13. Třídní knihy ZŠ a MŠ, školní rok 2016/2017
14. Přehled výchovně vzdělávací práce ŠD, školní rok 2016/2017
15. Žakovské knížky, školní rok 2016/2017
16. Rozvrh hodin ZŠ, školní rok 2016/2017

17. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání platný od 31. 8. 2007
18. Školní řád MŠ s účinností od 1. 9. 2015
19. Evidenční listy pro dítě v MŠ
20. Třídní vzdělávací plán MŠ, školní rok 2016/2017
21. Dokumentace k hodnocení BOZ a PO
22. Dokumentace k hodnocení školního stravování
23. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Blanka Hornová, školní inspektorka

Mgr. Blanka Hornová v. r.

Bc. Naděžda Červová, školní inspektorka

Bc. Naděžda Červová v. r.

Bc. Ivana Kolářová, kontrolní pracovnice

Bc. Ivana Kolářová v. r.

V Liberci 10. 5. 2017

Datum a podpis ředitelky školy zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Junková, ředitelka školy

Mgr. Jana Junková v. r.

Ve Volfarticích 16. 5. 2017